

กระบวนการทำข่าวเชิงสืบสวน

ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ลักษณะของข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

- มีความลึก (ข้อเท็จจริงในข่าวมาจากการสืบค้น)
- มีความกว้าง (เกี่ยวข้องกับคนในวงกว้าง)
- มีความซับซ้อน หลายแง่ หลายประเด็น
- มีความแรง มีผลกระทบมากกว่าข่าวปกติ
- มีความต่อเนื่อง
- มีบทสรุป หรือทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

ความหมายของข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

- เป็นการสืบสวนและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ
- เป็นการค้นคว้าและรายงานข่าวในระยะยาวอย่างเจาะลึก
- มีการค้นคว้าเอกสาร ข้อมูลสาธารณะ ในลักษณะของการแกะรอยเอกสาร
- มีการสัมภาษณ์อย่างกว้างขวาง
- ใช้เครื่องมือและกลไกในการสืบสวนสอบสวนแบบที่ตำรวจหรืออัยการใช้
- เป็นการนำเอาข้อมูลที่กระจัดกระจายมาปะติดปะต่อกันเป็นเรื่องราว
- เป็นการเปิดโปงข้อมูลที่มีผู้ต้องการปกปิดไว้

ขั้นตอนในการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

- การตั้งประเด็นปัญหา
- การติดตามเบาะแส
- การตั้งสมมติฐาน
- หากพบว่าเรื่องนั้นมีคนทำแล้ว อย่าทำซ้ำ หรือถ้าจะต้องเพิ่มเติมจากเดิม
- เสาะหาผู้เชี่ยวชาญ
- หาเอกสารหลักฐานมาสนับสนุน
- การสร้างแหล่งข่าวที่หลากหลาย
- การวิเคราะห์และลำดับเรื่อง
- การเขียนและการบรรณาธิกร
- การสอบทานข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อควรระวังในการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

- ต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงข้อเท็จจริงของฝ่ายตนออกมา
- ไม่ควรสรุปอะไรง่าย ควรนำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้านมากที่สุด
- ควรระวังการหมิ่นประมาท
- ไม่ควรปักใจเชื่อสมมติฐานมากเกินไปจนเกิดความอคติ
- รักษาระยะห่างจากแหล่งข่าว ไม่ให้ใกล้ชิดมากเกินไป
- การอำพรางตัวเองต้องทำในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น
- ต้องมีแหล่งข่าวยืนยันข้อเท็จจริงอย่างน้อย ๒ แหล่งเสมอ

ประเภทของข่าวเชิงสืบสวน

- ข่าวการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ
- ข่าวการทำลายทรัพย์สินสาธารณะ และสิ่งแวดล้อม โดยมีนักการเมืองหรือข้าราชการเกี่ยวข้อง
- ข่าวการทุจริต หรือนื้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมือง หรือข้าราชการ
- ข่าวการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
- ข่าวการก่ออาชญากรรมสะเทือนขวัญ ฯลฯ

จุดกำเนิดหรือที่มาของข่าวเชิงสืบสวน

- การสังเกต หรือการริเริ่มของผู้สื่อข่าว
- การขยายผลจากคดีอาญา หรือคดีอุกฉกรรจ์
- การรณรงค์ของภาคประชาชน (นักศึกษา/องค์กรพัฒนาเอกชน)
- การร้องเรียนของผู้เสียหาย
- การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ
- การดำเนินการของฝ่ายบริหาร

Have a Nice Day!!!

